

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előfizetési ár:
Négyre 2 korona 50 fillér, felévre 5 kor. Egyszerre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Haris-ház,
bővő a kéziratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket:
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Az ipartörvény módosításáról.

Törvényjavaslatot tettek le a képviselőház asztalára, az ipartörvény revíziójáról.

Néhány paragrafus az egész. Az van benne, hogy az 1884. évi XVII. törvény cikk 7. és 8. §-nak összes rendelkezései hatályon kívül helyeztetnek; hogy képesítéshez kötött iparág sem üzletvezető, sem bérlő által nem gyakorolható és hogy képesítéshez kötött iparág termékeinek, iparciókeinek nagyban és kicsinyben való elárúsítása vagy egyébként forgalomba hozása, a nyilvános bírói árverés esetét kivéve, másnak, mint képesítéshez kötött iparosnak, hozzájárulóznak, alkalmazottjainak vagy megbízottjainak meg nem engedhető.

Ez a három szakasz képezné az ipartörvény egész módosítást, a szabadkai országos képviselő által benyújtott javaslat szerint, mert a következő, 4-ik szakasz már csak büntető szankciója volna a háromnak, amennyiben azt rendelné el, hogy a javaslat 2-ik és 3-ik szakaszának megsértése kihágást képez és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, míg az 5-ik és utolsó szakasz tartalna az, hogy ezen törvény végrehajtásával az ipar és kereskedelemügyi miniszter bizatik meg.

Szenzációs, sok százezer polgárt közvetlen létérdekében érintő hír volna ez, ha a törvényjavaslatot nem egy képviselő, hanem a szakminiszter nyújtotta volna be. Mert ez azt jelentené, hogy végre csakugyan revízió alá kerül az a törvény, mely közel 20 esztendő óta van érvényben és amelyről el lehet mondani, hogy ugyanannyi idő óta bántja és keseríti az iparosokat, akikre első sorban tartozik.

Tökéletlen volt ez a törvény, mikor meghozták és a lefolyt két évtized persze, nem tette tökéletesebbé. Ellenkezőleg, éppen e törvény hézagai és helytelen intézkedései folytán jutottak, kivált a kézműiparosok, a mai tartalmatlan rossz viszonyok közé. Mutatja ezt az élet, igazolják a folyton felhangzó panaszok, melyeknek se vége, se hossza. Hiszen utóbbi időben már „u n a l m a s n a k” mondták fent, hogy az iparosok a testületeikben, tanácskozáisokban, országos gyűléseiken örökké csak az ő reájuk vonatkozó törvény megváltoztatását és átalakítását sürgetik.

Hát persze, hogy u n a l m a s n a k az illetékes tényezőknél, mert sokszor hallják és ezerszeresen a fülükbe zúg panaszkiáltás az iparosok nyomorú-

ságos helyzetéről. De akik a panaszokat hangoztatják, azok unták ám csak meg igazán az életben való gyötrődést és vergődést; azokat döbentti meg igazán az az elkésirítő tapasztalás, hogy egyértelmű jogos feljajdulásaik siket füllekre találnak s hogy fent jóformán rá se hederítenek pár százezer verektekező polgár jogos követelesére, hogy valami kor már az ő ügyüknek is szenteljenek az ország sorsának intézői egy kis időt, gondot és jóakaratot és ne csak ékes szónoklatokat tartsanak a munkás társadalom, különösen az iparosok ügyéről, az iparpártolástról és iparfejlesztésről.

Nem szólva semmi egyébről: nem-e kétségbejítő az iparosságra az, hogy az ipartörvény oly sokszor és olyan régtől igért átalakítására mindmáig nem tudott időt szakítani a kormány? — Pedig milyen régi az erre vonatkozó ígélet. Egyik kormány a másiktól, egyik miniszter a másiktól, vezí azt át örökre és mind programmót ad erről, hogy tetszetős legyen.

Kilatásba helyezte a mai kormány is az ipartörvény revízióját. Sőt a mult évi nagyváradai iparoskongresszuson a szakminiszter ott jelen volt tanácsosa is kijelentést tett arról, hogy az új ipartörvény előterjesztése küszöbön van, amit nagy éljenzéssel vettek tudomásul a kongresszuson, az ország minden részéről jelen volt ipartestületi kiküldöttek.

De hát a biztatás, ígéletés nem vált be, miniszteri javaslat új ipartörvény alkotására nem került a képviselőház elé, hanem e helyett oda került íme Szabadka orsz. képviselőjének fentebb ismertetett javaslata, mely nem is a régi rossz törvény teljes revízióját, hanem csupán néhány szakasz módosítását célozza.

Valószínű, hogy — mint minden olyan javaslatnak, melyet nem a kormány tagjai nyújtanak be, ennek a törvényjavaslatnak is az lesz a sorsa, hogy a Ház irattárába kerül. De azért a törvényjavaslat benyújtásának tényét nem szabad kicsinyelni. Olyan erőteljes emlékeztetés ez a kormánynak, mely lehetetlen, hogy hatást nevésszen.

Mikor a szakminiszter szemben találja magát a jelenlegi rossz törvény csak néhány szakaszát megváltoztatni is célzó ezzel a kicsi törvényjavaslattal, okvetlenül nyilatkoznia kell, hogy azt — az érintett szakaszok módosítása tekintetében kevesli vagy sokalja-e. — És nyilatkoznia kell, hogy nem egyes kihagyott részleteiben, de a maga egészében át akarja alakítani az egész iparosság jogos igényeinek megnem fe-

lő törvényt, melynek revízióját nem öletszerűen, de másfél évtizedre visszamenő mozgalmakban tervszerűen sürget az ország egész iparossága.

Szabadka város orsz. képviselőjének pedig halálával tartozik az iparosság, hogy ilyen hatatosan szól bele az eddig semmibe sem vett sürgetési mozgalomba. Súlyos kötelelességmulasztás nélkül immár nem térhet ki a kormány az elől, hogy betérjesszse, illetőleg aszakkörök elé bocsássa az ipartörvény revízióját, melynek munkálatai különben — úgy tudjuk — készen vannak a kereskedelemügyi minisztériumban.

Megyei tisztviselők mozgalma.

Kétségtelen volt, hogy az allami tisztviselők fizetésének javítása maga után fogja vonni a többi tisztviselő, tanár, tanító hasonló irányú kívánságát és hogy elkerülhetetlen lesz a vármegyék tisztikarának az allami tisztviselőkkel egyenlő ellátása.

A megyei tisztviselők Budapesten tartott és lapunkban is annak idején ismertett kongresszusának határozatai mindenkit meggyőzhettek arról, hogy ha megváltozik az allami tisztviselők fizetésének rendszere, mar legközelebb elodázhatatlanná válik a vármegyei alkalmazottak fizetésrendezése is. Ime most is valamennyi vármegyéből össz jöttek Budapesten a vármegyei tisztikarok képviselői és körvonalazták követeléseiket a szolgák és irnokok minimális fizetésétől, föl egészen az allamnak díjazásig.

Hiszen allami teendőket végeznek tulajdonképp is, nem kevesebb, sőt több időt töltnek hivatalaikkban, ugyanolyan képzettséget követel tőlük a törvény, családi és társadalmi igényeik nem kisebbek, az előléptetési viszonyaik ellenben kedvezőtlenebbek és bizonytalanok és a panaszok, hogy a megyei tisztviselők fizetésükből megélni nem tudnak, már régóta hallatszanak. Ha tehát elodázhatatlanná szükségesnek vélték az allami tisztviselők fizetésrendezését, a megyei tisztviselők éppen olyan szükségesnek tartják sorsuk javítását.

Elhatározták tehát a fizetések osztályozását, a korpótlék behozását, a dologi általánnyok és lakáspénz behozását, a nyugdíj szabályozását. Gondosan előkészített munkálattal léptek a kiküldött bizottság a kongresszus elé, mely egyhangulag hozta határozatait. Tekintve vették a különböző vármegyék helyi viszonyait és a szerint állapították meg a kategóriákat. Az egyesületet is megalapították, mely érdekeiket képviselni és intézni hivatva lesz.

Senkinek elvi kifogása nem lehet a vármegyei tisztviselők ezen munkálata ellen. Rendén van, ha azzal első sorban a megye

közülésekhez fordulnak, mert ezek választottak meg őket. Ki kételkednék abban, hogy valamennyi vármegye közgyűlése hozzájárul a javaslathoz. Hiszen a tisztviselői karnak minden megbízottságban többsége van. És mivel ők szedik be az államnak az adokat és végrehajtják a miniszterek rendeleteit, remélhetőleg velük szemben a pénzügyminiszter sem fog fukarkodni. A kongresszus kívánságára tehát az összes törvényhatóságok kérni fogják a törvényhozókat, hogy támogassák a vármegyei tisztviselők jogos követését.

Tudjuk tehát, hogy a vármegyei tisztviselők a különböző állások szerint követelik a fizetésjavítást. De, hogy összességében mennyi ez a javítás: nem találjuk a kongresszus határozatában precizírozva. Vagyis, nem tudjuk, hogy az a 11 millió 856000 korona, amely összeggel ma a vármegyei a belügyminiszteri költségvetésben egy évre szerepelnek, hány millióval szaporodnék a vármegyei tisztviselők kívánságának a teljesítésével. Amiből azonban nem az következik, hogy nem kell a megyei tisztviselők fizetését az állami alkalmazottakéval arányosan megjavítani, hanem követeljük igenis az, hogy feleztérül kell gondoskodni, nem adóemeléssel, hanem egyéb haszontalan kiadások megszüntetésével.

Vidéki pénzügyintézetek országos szövetsége.

A vidéki pénzügyintézetek reformjának következtül elnevezése a közgazdasági és pénzügyi szempontból egyaránt fontos kérdéseknek tömegét foglalja magában. Nagyban és egészben arról van itt szó, hogy a vidéki pénzügyintézetek, a melyeket a kereskedelmi törvénynek a részvényjogra vonatkozó liberális rendelkezései túlzottan individualis és részben egészen fejletlenre készítettek, működésüket illetőleg oly mederbe tereltessek, a mely az eddigelőt jobban felel meg az ország általános és az illető vidék speciális érdekeinek. Hogy kiragadjunk e kérdés letéi közül egyet, arról lehet itt szó, hogy megfelelő intézkedésekkel megszüntessék első sorban a betevőnek (de más hitelezőnek is) a bizalma és a mennyire lehet, biztosítassák az érdekük; másrészt, hogy lehetővé váljék, miként a vidéki pénzügyintézetek a mellett ezt az óriás tőkét ócsón és arányosan tegyék hozzáférhetővé a gazdasági élet minden ágazata számára.

Ez volna a vidéki pénzügyintézetek reformjának lényege. Mas kérdés az, hogyan lehet ezt a reformot az adott helyzet figyelembevételével a leghelyesebben keresztülvinni? Abból a nagyméretű akadémikus diskusszióból, a mely a hetvenes évek óta, a mikor először merült föl a kérdés, a legutóbbi időig e tárgyról folyt, körülbelül lezúrdott az a körülmény, hogy a mi sajátlagos viszonyainkra való tekintettel az államhatárai beavatkozás mellőzendő és hogy ennél fogva a reformok inkább az érdekeltek autonóm jogkörén belül valósíthatók meg. Emez alapon indult meg nemrég néhány kiváló politikus és közgazda kérdéseire ama mozgalom, a mely a Magyar Pénzügyintézetek Országos Szövetsége Részvénytársaságának a megalakításra és ennek segítségével a vidéki pénzügyintézetek reformkérdésének megoldására törekszik. A Magyar Pénzügyintézetek Országos Szövetsége részvénytársaság akar lenni, a melynek azonban csakis vidéki pénzügyintézetek lehetnek részvényesei, programja pedig a reformok keresztülvitelére irányuló erkölcsi jelentőségű szorosan vett egyesületi célok mellett üzleti ügykör ölel föl. Erkölcsi tekintetben a Magyar Pénzügyintézetek Országos Szövetsége, mint középponti szervezet képviseli magja a részvényes vidéki pénzügyintézetek kifelé; felügyeletet és ellenőrzést fog gyakorolni az egyes intézetek önállóságának

sérelem nélkül az intézetek ügyvitelén; szakszerű úbaigazítást fog adni az ügyvitel és könyvelés lehető egyöntetűsége, az aktívák elhelyezése, a mérlegék készítése, a komplikáltabb jogi- és pénzügyi kérdések elintézése körül. Másrészt gyakorlatilag fogja a Magyar Pénzügyintézetek Országos Szövetsége a vidéki pénzügyintézetek igényeire és szükségleteire képest a bankári üzlet legfelsőbb szakos ágazatát.

Ez a részvénytársasági forma és az üzleti ügykör az, a min némelyek főnnakadnak. Ez szolgáltatott okot egy ellenmozgalomra, a mely az üzleti jelleg kizárásával, tisztán erkölcsi alapokra helyezkedik és ez úton véli kivihetőnek a reformokat. Mindkét mozgalomnak vannak követői és a közvélemény előtt a kérdés ma így áll: Erkölcsi kötelek, vagy érdekeltségi pénzügyintézet?

A kérdés több évtizedes fejleményei és az adott viszonyoknak szorgos mérlegelése arra a meggyőződésre vezetnek, hogy nálunk még etikai célok megvalósításához is anyagi eszközök szükségesek és hogy ennél fogva jogosultsága és sikerre való kiátása annak a mozgalomnak van, a mely a vidéki pénzügyintézetek reformjának kérdését az érdekeltek anyagi ügyeinek istápolásával köti össze. Tévednek, a kik azt hiszik, hogy a vidéki pénzügyintézetek országos kötelekét kizárólag erkölcsi alapon most már meg lehet teremteni. A mi nem sikerült 1880-ban — mindkét alkalommal határozatlan kimondották a vidéki pénzügyintézetek szövetségét — az nem fog sikerülni most sem. Most is ugyanabból az okból nem, mint mindannyiszor. Mert az erkölcsi kapcsolat nem elég szoros arra, hogy egyvüvé fűzzön individualisan fejlődött és így szerveztükben egymástól nagyon is eltérő alakulatokat. Csak az anyagi érdek lehet kénszerítő ok arra, hogy a vidéki bankok és takarékpénztárak ügyvitelére és egész berendezésére a magasabb közgazdasági szempontoknak megfelelően nivellálódjék és ekként a mindnyájunk által óhajtott reformnak az útja is egyengetessék. Még így is, az anyagi érdek korrekív közreműködése mellett évek munkijára lesz szükség. E mellett figyelembe kell venni, hogy voltaképpen mégsem csupán erkölcsi célokról van szó. Magán azon az értekezleten, a mely az évi március 8-án Budapesten tartott és a mely erkölcsi alapon mondotta ki ellenmozgalomként a vidéki pénzügyintézetek országos kötelekének létesítését, egy vidéki igazgató nyíltan kijelentette, hogy pusztán erkölcsi célok megvalósítására törekvő kötelek nem orvosolhatja a vidéki pénzügyintézetek összes bajait. Tehát vannak az erkölcsiek kivül más bajok is. Meg is mondotta, hogy hol: a visszszámítolással, azaz anyagi téren, a hol a pusztá tanács még nem segítség.

Az ellenmozgalom vezetői jobbra azok a vidéki takarékpénztárak, a melyek jelzálogos követeléseiket egy fővárosi pénzügyintézetre szokták ruházni záloglevelek kibocsátásának céljából. A viszony a takarékpénztárak és a központi bank között nyilván körülbelül az, mint a mit a Magyar Pénzügyintézetek Országos Szövetsége kontemplál. Érdekeltek részvényesei azok is annak a fővárosi jelzálogbanknak, épp úgy, mint a hogy a vidéki pénzügyintézetek részvényesei lesznek a Magyar Pénzügyintézetek Országos Szövetségének. Nem következtelenség-e már most cseztől a takarékpénztáraktól, ha egyrésztől anyagi érdekeik előmozdítására maguk is a középpont köré csoportosulnak, más oldalról azonban tagadják egy új középpont létesítésének a szükségét, a mely a többi vidéki intézeteknek hasonló szolgálatokat tenni lesz hivatva. Nem gondolják-e, hogy eljárásuk könnyen azt a látszatot keltheti, hogy a kizárólagosan erkölcsi célok hangzatos jelszavával azért igyekeznek ellensúlyozni a másik mozgalom és minél nagyobb számban taborokba egyesíteni a vidéki pénzügyintézeteket, hogy alkalomadtán félrelökve az előreláthatóan be nem válandott erkölcsi alapot, a maguk ezidőszertit középpontjának egyedül üdvözítő kebelébe terelhessek az egész nyáját?

Ha mind a mellett a vidéki pénzügyintézeteknek még kétségük lehetne az iránt, hogy melyik mozgalom a helyesebb, célravezetőbb

és melyikhez csatlakozzanak, úgy ezt bizonyára el fogja oszlatni az a körülmény, hogy nem kisebb tekintély, mint maga Lukács László pénzügyminiszter szólalt meg a Magyar Pénzügyintézetek Országos Szövetsége mint részvénytársaság kérdésében. Az igazgatóságához 1703. sz. alatt intézett, az évi április 11-én kelt leiratában ugyanis értesíti a miniszter az alapítókat, hogy előterjesztésükből örömmel vette tudomásul, hogy megindított mozgalom az általa is már többször hangzottot és helyesnek elismert abban az irányban halad, hogy a kérdés társadalmi úton oldásék meg. Kijelenti továbbá a miniszter, hogy őszinte örömeire fog szolgálni, ha a tervbe vett és az előterjesztésben ismertetett módokat mellett sikerül a kérdést megfelelő megoldáshoz juttatni.

A vidéki pénzügyintézetek reformjának kérdése évek óta foglalkoztatja a pénzügyi kormányzatot is, a mely egyes vidéki intézeteket ért katasztrófa alkalmából ismételtlen volt kénytelen interválni. Kétségtelen tehát, hogy ezen a fórumon alaposan ismerik a helyzetet. És ha erről az oldalról nyilatkoztatik ki, hogy az a mozgalom, a mely a vidéki pénzügyintézetek reformját társadalmi úton ugyan, de az anyagi érdekeltségnek a bevonásával törekszik megoldani, helyes és megfelelő, akkor ez az illetékes kijelentés bizonyára nem fogja elveszíteni hatását és meg fogja mutatni a vidéki pénzügyintézeteknek azt az utat, a melyen úgy a maguk, mint az ország érdekében ebben a kérdésben haladniok kell.

Ujdonságok

Szentes, 1903. április 30.

— A makó-nagyszentmiklósi vasút. 'F. hó 24-én nyitották meg és 25-én adták át a közforgalomnak a vásárhely—makói vonalszakaszt és — ahogy bennünket értesítettek — már most készülnek megnyitni az új vasút makó—nagy-szentmiklósi vonalszakaszt is. Az apátfalvi Maros-áthidaláson serényen folyik a munka és ahogy a hid szerelést befejezik, valószínűleg f. évi augusztus havában megnyitják az új vasútvonalat is.

— A miniszter és a jóságtenyésztés. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter körrendelettel intézett a törvényhatóságokhoz. Ebben a körrendeletben rámutat a miniszter a legutóbbi két év állatfajalmi adataira, különösen pedig tenyész-telén kivételünkre, amelynek észlelhető emelkedése egyrésztől amilyen öröndetes dolog, másrésztől azonban a köztenyésztés érdekeit is veszélyeztetheti, ha csak párhuzamosan gondoskodás nem történik arról is, hogy az ország némely vidékén, különösen kifogástalan tenyésztehén anyagban jelentkező felesleg, az ország határain belül a szarvasmarha tenyésztés tekintetéből hátramaradott vidékeken elhelyezést nyerjen. A miniszter rendeletben elismeri a törvényhatóságoknak a köztenyésztés emelésére irányított munkája eredményét, de felhívja a törvényhatóságokat, hogy az ebadó-alapot, valamint az állattenyésztési célokra felhasználható tőkét és annak évi jövedelmét a községeknek, sőt kisgazdákni is tenyésztehenek vételére, mérsékelt kamatozású és rövid lejáratú kölcsönökre adják ki. A miniszter, hogy a kisgazdák az okserű állattenyésztés tudnivalót megismerjék, Torma y Béla miniszteri tanácsossal megíratta a legszükségesebb tudnivalókat és azt most 4000 példányban szétosztja. Aki ilyen könyvre szert akar tenni, azt a hatóság útján is kérheti. Egyszerű levelezőalapon kifejezett kérelem alapján azonban közvetlenül a miniszter is bárkinnek megküldi a könyvet, mert így akarja a gazdasági tudást terjeszteni.

— **A műhelyből.** Magunkról kell néhány sort írunk. A szerkesztői műhelyről, melyet új helyiségbe költöztünk át. Könyvnyomdánk ugyanis a mai naptól a Kossuth-téri Hariss-házban, a Bányai József utóda cég üzlete mellett levő helyiségben van és a könyvnyomdával kapcsolatosan oda költözött át a »Szentes és Vidéke« szerkesztősége és kiadóhivatala is. A mai naptól kezdve tehát a lap szellemi részét érdeklő minden küldeményt, vagy a kiadóhivatalba tartozó leveleket kérjük így címezni: a »Szentes és Vidéke« szerkesztőségének (vagy: kiadóhivatalának) Szentesen, Kossuth-tér, Hariss-ház.

— **Házasság.** T a r y Ernő honvédszár hadnagy tegnapi délután házaságra Szeder Emília kisasszonnyal, Szeder János föld-birtokos kedves, szép leányával. A polgári házasságkötés után tegnap délelőtt 10 óra körül adták az egyházi áldást az ifjú pár szép frigyére esküvő után barátságos déli nász-lakoma volt az örömszülők vendégszerető hazánál.

— **Az időjárásról.** Meteor a közlelbi napok időjárásáról a következőket jelenti: A jeizett áprilisi fagy, a gazdaközönség nagy kárára, bekövetkezett és pedig a 19. és 20-ki csomópont hatáskörében ugyan, de azokat a 24—28 órával megelőző, — amely időköz a jelenlegi megfigyelések elégtelensége folytán, megengedhető határ. — A 20-ki csomópontot követően az idő enyhébbé, állandóbbá vált; a 23-ki okozott ugyan rövid változást, de az eső már enyhébb jellegű volt, havat nem hozott. Április hónap még hátralevő csomópontjai közül a 30-ki hidegbb időt hoz, de miután a jelenlegi napfolt csak május 6-án fordul át tőlünk, így — ha a közbeeső csomópontok alatt e folt tönkre nem megy, a 30-ki csomópont hatásától nincs mit tartanunk. Május hónap csomópontjai 1.—4.—6.—7.—11.—18.—19.—20.—21.—25.—27. és 30-ra esnek, tehát olyan sűrűn követik egymást, hogy alig van közöttük időköz. A legnagyobb időköz a 11. és 18-ki között van, de ezekre a napokra esnek a fagyosszettek, a mely napok csillagászati csomópontok nélkül is elléggé szoktak zavarni az időjárást. Jellegre nézve a 18-ki csomópont hideg, fagyos jellegű, a többi azonban inkább enyhe; esős és csapadékos a 21-ki. A fagyosszettek csomópont nem esik így e napokon fagytól nem igen tartatunk.

— **Rendelet az élőhalottokról.** Miniszteri rendelet ment a törvényhatóságokhoz. Arról van benne szó, hogy a vidékről mindinkább félhangzik a panasz az elmebetegék számanak szaporodásáról és mind sürgösebbé lesznek az országos tébolyháza való felvétel iránti kérvények. Ezek elintézéséül a belügyminiszter arról értesíti rendeletében a hatóságokat, hogy az országos tébolyház túlszűfolttsága miatt az elmebetegeket a lehető leghelyesebbre a közkórházakban helyezze el és csak közveszélyes örülteket szállítsanak fel, vagy pedig olyan esetben intézkedjenek a felszállítás iránt, ha a kórház viszonyai, a berendezés hiányossága miatt, az elmebetegék elhelyezését lehetetlenéteszik.

— **Borjú és sertés-díjazás.** A csongrádvármegyei gazdasági egyesület június hó 1-én, vagyis pünkösdi ünnepének második napján délelőtt 9 órakor, Szentesen, a külső vásártéri cédulához mellett e célra kijelölt helyen, a földmívelésügyi miniszter anyagi támogatása mellett, borjú- és sertés-díjazást rendez, mely alkalommal három éves öszborjúknak három díj, két éves öszborjúknak és egy éves öszborjúknak szintén három-három díj, kocasertéseknek négy díj lesz kisorszgatva. A díjazás feltételeit az

egyesület falragasz-hirdetmények útján, a napokban fogja az érdeklődő gazdaközönséggel tudatni, amikor aztán azokat mi is közzölni fogjuk.

— **Veszedeles könnyelműség.** Lapunk előző számában írtunk róla, hogy K a n f i H o r v a t h Lajos jelentést tett a kapitányságon arról, hogy Soó s P al tanyásának egy kutyája megveszedett és mielőtt a tanyából elbódorgott volna: egy malacot és egy kutyát mart meg. Ez a bejelentés f. hó 23-án történt és ime most, 28-án H u f n a g e l Jakab városi állatorvos már arról tesz jelentést, hogy nemcsak malacot, meg kutyát, hanem az ő értesülése szerint egy kanaszgyereket is megmart az a veszettség gyanúja, kéri tehát a Soós Pal tanyán levő összes sertéseknek 80 napon át való zár alá helyezését, valamint a megmart kanaszfű orvosi megvizsgálását, esetleg a Pasztörintézetbe való felszállításnak elrendelését is. Vesztet eb marasáról, tehát egy olyan dologról van itten szó, ami a legborzasztóbb és legkínosabb betegségek egyikében, a víziszonyban pusztíthat el egy emberéletet, — igazán bűnös könnyelműségnek kell tartanunk azt, hogy a kanaszfű megmarasáról a sertés és ebmarással egyidejűleg nem történt jelentés, fokozza pedig a könnyelműséget az, hogy H u f n a g e l állatorvos már lovasrendőről tudta meg a kanaszfű balesetét, a kinek tehát tudomással kellett előbb birtnia arról mintsem az állatorvosnak mondta volna és még sem tett jelentést, — a könnyelműség legmagasabb foka azonban az, hogy az állatorvos 28-ki jelentésére 29-én délelőtt a kapitányság még semmi intézkedést sem tett a kanaszfű megvizsgálatására.

— **Halálozás.** A régi Szentes egy tipikus alakját döntötte sírba a halál: I d. S z a n t h ó János halt meg f. hó 26-án, élete 71-ik évében. Abban az időben, mikor a posta még nem saját tisztjeivel látta el Szentesen a szolgálatot, hanem postamester volt, nevezetesen alakja volt az öreg — persze akkor még fiatal S z a n t h ó János a városnak, mert ő kézbesítette a leveleket, receptszeket és abban az időben bizony nagy esemény volt még a városban — a kereskedőket kivéve — jóformán minden háznál, ha levelet hozott a posta, aminek kikézbesítéséért 1—1 krajcart kellett fizetni. A levélhordással régen felhagyott azonban. I d. S z a n t h ó János és azóta is szorgalmas munkában, becsülettel telt az élete, mint úgynöke, aki családját is tisztességben nevelte fel. Teme-tése f. hó 28-án volt. S z a n t h ó Lajos dr. városi jegyző és ifj. S z a n t h ó János birtoknyilvántartó apjukat siratják az elhunytban, akinek haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

»Alóírottak fájdalomtelt szívvel jelentik úgy a magus, mint a nagyszámú rokonság nevében, hogy id. S z a n t h ó János 1903. évi április 26-án, életének 71-ik, boldog házasságának 46-ik évében, kínos szenvedés után jobblétre szenderült. A boldogult földi maradványai f. évi április hó 28-án délután 4 órakor fognak, az I. tízed 461. számú kispácsi gyászházból, az ev. ref. vallás szertartásai szerint, a reform. középmetébe örök nyugalomra helyeztetni. A szeretet és jóemlékezet lebegjen könyektől áztatott sírja felett!»

— **Parbajellenes mozgalom Csongrádon.** A csongrádi kaszinó mult vasárnap tartott ülésén fölvetették a parbajellenes mozgalom eszméjét, mely élénk viaszhangra talalt a tagok körében.

— **Ebmarás a tanyán.** H é r á n Mihály szegvári tanyai lakost gondatlanságból okozott súlyos testi sértésével védolta a királyi ügyészség. Elkövette volna pedig H é r á n ezt a bűncselekményt az által, hogy kutyáját nem tartotta kellő őrizet alatt. A kóborló kutya aztán a mult esztendőben veszedelmesen megmarta a tanyás szomszéd F a r k a s Ferenc hasonló nevű hét éves fiat. H é r á n megtartott főtárgyaláson azzal védekezett, hogy a kutyát az ő tudta nélkül oldotta el kis fia a láncaórol és így ő nem vonható az ebmarasért felelősségre. A bíróság a tanúk

vallomásával bebizonyítottának látta vádoltot védekezését és ezért fölmentő ítéletet hozott, mely ellen a kir. ügyész föllebbezést jelentett be.

— **A gözgépekzelők és kazánfűtők képe-sítő vizsgái Szegeden** május hó 10-én délelőtt 9 órakor fognak megtartatni a városi új vízműtelep helyiségében. A kelőben felszerelt pályázati kérvények 6—10 nappal előbb kiüldendők be a kerületi kir. iparfelügyelőhöz, Szegedre, Szilágyi-útca 1. szám.

— **Elvesztett és megkerült betétkönyv.** Folyó hó 26-án egy polgártársunk az útcán egy 5000 koronás betétről, a »Szentesi Takarékpénztára« szoló betétkönyvecskét vesztett el és nyomban be is ment a pénztételezhez, az esetet jelenteni és megakadályozni, nehogy valaki — aki a könyvecskét megtalálja, esetleg visszaadja — a pénzcskéjét onnan kivége. Alig tavozott el a káros polgár, mikor az intézethez betoppán P a p p Lajos körelekész tanyása és — mint becsületes megtalálóhoz illik, átadja a könyvecskét, melyet az úfírelen talált. A becsületes ember neve: Papp Antal; — illik, hogy megörökítsük.

— **Éjjeli bitangolás.** Ifj. Z s o l d o s Ferencnek a V i t á l i s-ferle tanya mögött levő haziföldjein egy ismeretlen juhász a juhával lelegette. Aki a kártevő nyomára vezet, — azt két korona jutalomban részesíti a nevezett tulajdonos.

* **Jó tanács.** Mindazoknak kik pázistot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezze be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapestre a »Sétatéri« vagy a »Margitszigeti« fömagvekeret. Ezeket ma 29 évre szállítja Mauthner, Budapest és a Margitsziget oly bamaatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

Irodalom.

A »Vasárnapi Újság« április 26-iki száma 28 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Feridun bey« (arczképpel) Vámbéry Armintol. — Költevények: »Mindegy, G. Dioszeghy Mor-tól. — »Az ébredés.« Elbeszélés. Suly Prud-homme költeménye. Francziából ford. Szabolcs Ede. — »Az a bizonyos Mikos.« Elbeszélés. Irta Mikszath Kálmán. — »Fölfelé.« Regény. Irta Vértési Arnold (Goro Lajos rajzaival). — »A nádasban.« Regény. Irta Karazin N. Orosz eredetiből fordította Ambrózovics Desző (képekkel). — »Villamos útis ellen övő ruha.« (képpel). — »A könyvtár épületről« (képekkel a londoni, párisi, washingtoni és budapesti könyvtárakból). — »Don Juan de Ausztria és a lepantói csata.« Reményi Antaltól (képekkel). — »A honi vakok könyvtáráról.« — »Magyarország a bécsi nemzetközi méhészeti kiállításon.« (képpel). — »Hóman Ottó.« (arczképpel). — »A meggyilkolt orosz konzul.« (arczképpel). — »Bonci.« (arczképpel). — »Videki küldöttségek a Házban.« (képekkel). — »Angol labdarugók Budapestre.« (képekkel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok.

Felelősszerkesztő: B Á N F A L V I L A J O S.
Társzerkesztő: M Á T É F F Y L Á S Z L Ó.
Kiadótulajonos: a »Szentes és Vidéke« könyvnyomd

Mosó- és vasaló-intézet áthelyezése.

Alóírott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy **mosó és vasaló** intézetemet folyó évi április hó 24-én a Pollák-fele házból a **Czukor Emil** úr házába (a postával szemben) helyeztem át. — Intézetemet a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva, az eddigi pártolást megköszönve, kérem azt részemre továbbra is fenntartani.

Szentes, 1903. április hó.

10—7

Teljes tisztelettel:

Biró Istvánné.

Csipke függönyök tisztítását olcsón, gyorsan és kifogástalanul teljesítem.

2968. sz.
1903.

Csongrádvármegye alispánja.

Arlejtési hirdetmény.

Csongrádvármegye törvényhatósági közútjaira a folyó évben 805 két-köbméteres halom homok és 660 két-köbméteres halom agyag fog szállítatni.

Ezen anyagok szállításának biztosítása céljából f. évi május hó 11-én d. e. 10 órakor, alólírott alispán hivatalos helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni; felhívom ennél fogva a versenyzni óhajtókat, hogy a fentebb megjelölt anyagszállítás elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a jelzett határidőig hivatalomnál annál is inkább beadni igyekezzenek, mivel a későbbben, vagy táviratilag beérkező ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Az 1 koronás bélyeggel ellátandó ajánlathoz az általános feltételekben előírt és ivenként szintén 1—1 koronás bélyeggel ellátandó ajánlati felosztási kimutatás és ajánlati végösszeg 5 százalékanak megfelelő banatpENZ csatolandó.

Az ajánlat vonatkozhatik úgy az összes, mint külön-külön az egyes útszakaszokon szükséges anyagok szállítására: előbbi esetben azonban az egységárák minden útszakaszra vonatkozólag külön kiteendők.

A szóban forgó szállításra vonatkozó felosztási tervezet, részletes feltételek és szerződési minta hivatalom-

nál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott a felosztási kimutatás nyomtatványa is megszerezhető.

Szentesen, 1903. évi április 25-én.

Dr. Cicatricis Lajos
alispán.**Férfiak ingyen kapnak**

egy legújabb találmányú gyógyszer, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindazok, akik érte irnak, ingyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldal vastag könyvvel együtt, postaszállítmányként, jól becsomagolva. A legcsudálatramé. Jobb csudagyógyszer ez, mely már ezeket megmentett, akik ifjúkori kicsapongások folytán erejüket veszítették vagy ezenközben betegségeket szereztek. Ez okból elhatározta az intézet, mindenkinek — aki kéri — egy csomag gyógyszert magyarázó könyveskövel díjtalanul küldeni. E házi szerrel otthon gyógyítható a baj és mindenki, aki ifjúkori kicsapongások folytán nem bajokban, szellem-egyenségben vagy chronicus betegségekben szenved otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer közvetlenül ama szervekre hat, melyek erősítésre szorulnak és csudás eredménytől gyógyítja meg az évek óta állandóan betegeket is. Öregék és ifjak irhatnak, az alatt jelzett címen a „State Medical Institute“-nak, honnan a próbacsomagot címükre azonnal megküldi. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyógykezeléstől végtelenségig el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmutatja, milyen könnyen lehet e borzalmas betegségek-ből otthon is kigyógyulni. Az intézet nem tesz kivételt. Mindenki, bárhonnan magyarul is írhat a gyógyszerért, amire a legnagyobb dískréció mellett díjtalanul elküldik neki a próbacsomagot a magyarázó könyvvel együtt. Irjon tehát — akinek kell — mindenképpen azonnal. A küldemény olyan szépen van csomagolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát. A levelet így kell megcímezni: State Medical Institute 6901 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika és minden level portómentesen küldendő.

13/905. M. R.

Sövényháza község előljárósága

Árveresi hirdetmény.

Alólírt községi előljáróság által ezennel közhírré tétetik, hogy a község határában a folyó évi április hó 28-án bitangásban felfogatott egy sötét peji kanca ló, 13. markos, 8—9 éves, balszemére vak, bal combján L. I. bélyeg, homlokán kis csillag; ha igazolt tulajdonosa a mai naptól számított 20 nap alatt nem jelentkezik, úgy az mint gazdátlan jószág, az 1894. évi XII. t.-c. 107. § a alapján, Sövényháza község közházánál a folyó évi május hó 18 ik napján d. e. 8 órakor nyilvános árverésen el fog adatni.

Sövényháza, 1903. április 28.

Pity István, Szojka Kornél,
jegyző. bíró.**Szép bajusz**

nyerhető

a híres hajdúsági

Bajuszpedrő

használatával

Kapható SZENTESEN

a Gömbös-féle „MAGYAR KIRALY“

gyógyszertárban

MÜLLER gyógyszerésznél.

Egy doboz ára 50 fillér. 15—7

Legnagyobb nyere-
remény esetleg
600000 márká**Szerencse jelentés!**A nyereményekért
az állam szavatol

Meghívás a Hamburg állam által biztosított nagy pénzsorsjáték nyeremény esélyeiben való részvételre, amelynél **11 millió 306 390 márkát okvetlenül nyernie kell**

Ez előnyös pénz sorsjáték főnyereményei a következők: a lehető legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben 600000 márká.

1 jutalom	ára	200000 márká	1 nyeremény	ára	40000 márká
1	200000	»	4	30000	»
1	60000	»	5	20000	»
1	50000	»	2	15000	»
2	40000	»	16	10000	»
1	35000	»	55	5000	»
1	30000	»	103	3000	»
1 nyeremény	100000	»	155	2000	»
1	80000	»	616	1000	»
1	60000	»	14	500	»
1	50000	»	1022	400	»

A sorsjáték, mely 7 osztályból áll, összesen 115000 sorsjegyből áll, melyekből 55.755 nyeremény és 8 jutalom esik, úgy, hogy csaknem fele a sorsjegyeknek biztosan nyer.

Különös figyelmet érdemel a játék terv lényeges megjavítása, melynek folytán lehet séges, hogy a játékos ne — mint eddig — csak az utolsóán, hanem már az első húzásnál is nyerhessen egy jutalmdíjat.

A legmagasabb nyeremény az I. osztályban, a legszerencsésebb esetben 50000 márká, mely a II. osztályban 50000 a III.-ban 60000, a IV.-ben 70000, az V.-ben 80000, a VI.-ban 90000 és a VII. ben 600000 márká

Az első osztályra, melynek húzási hatóságilag van megállapítva, a sorsjegyek ára:

Egész sorsjegy csak 7 korona Fél sorsjegy csak 3. 50 korona**Negyed sorsjegy csak 1.75 korona.**

A következő osztályok betétei, valamint a pontos nyereményjegyzék az állami címerrel ellátott hivatalos sorsolási tervezetből látható, melyet kívánatra ingyen és bérmentve előre megküldök.

A résztvevők mindegyike a húzás után azonnal megkapja tőlem, külön felszólítás nélkül, a hivatalos sorsolási jegyzékét.

A nyereménypénzek kifizetését és szétküldését az érdekeltekhez azonnal közvetlenül és titoktartás mellett eszközölöm

Megrendeléseket postautalványon vagy utánvétellel kérek

A húzások közelgése folytán forduljon tehát azonnal de legkésőbb

f. évi május 7-ig bizalommal

Heckscher Samuel sen. banküzletéhez Hamburgban.**A „Szentes és Vidéke“**

könyvnyomdája

1903. április 27-én

a Kossuth-téren levő Haris-házba

költözött,

közvetlen Bányai J. utóda üzlete
mellé.